

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angest

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angest", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angest*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 160. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698091663760.pdf>
(tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angest

Efter S.K.s opfattelse er på dette stadium dyret og englen endnu ikke tydeligt adskilt eller udskilt fra hinanden, og de er derfor endnu kun muligheder i mennesket; de er på dette stadium vævet ind i hinanden i en romantisk og forførende enhed af kød og drømmende ånd. Hermed er S.K.s beskrivelse i overensstemmelse med en traditionel opfattelse af det erotiske som fundamentalt forbundet med det uklare, det tvetydige, det slørede, der anede og antydende peger mod en højere åndelig virkelighed. Således hedder det f.eks. hos Aage Henriksen: »et sløret løfte er et stærkere bånd end en fuld hengivelse. [...] Men selvfølgelig har det anede kun denne magt, fordi det kvindelige virkelig er en hemmelighed og i mandens hjerte rejser en længsel efter forening hinsides alle lidenskaber« (*Det guddommelige barn*, Kbh. 1965, s. 103). Denne uklarhed, denne sammenblanding er efter S.K.s opfattelse et udtryk for, at det erotiske ikke tør se sandheden, modsigelsen, i øjnene og derfor forholder sig til den med angstens tvetydighed. Det hedder i *Begrebet Angest* om »hiin uhyre Modsigelse [...] at den udødelige Aand er bestemt som *genus*«, at »Denne Modsigelse ytrer sig som den dybe Schaam [der for S.K. betyder blufærdighed, jf. note til s. 64], der skjuler derover og ikke tør forstaae det I det Erotiske forstaaes denne Modsigelse i Skjønheden; thi Skjønheden er netop Eenheden af det Sjelelige og det Legemlige« (65). Et andet sted hedder det om den syntese, hvor skønheden har taget åndens plads, således at »Aanden er udelukket« (61), og skønheden dermed skjuler den modsigelse mellem dyr og ånd, som straks ville blive synlig ved åndens tilsynekomst, - at der er »en Sorgløshed i den græske Skjønhed, fordi Aanden er udelukket, men derfor er der ogsaa en uforklaret dyb Sorg. Derfor er Sandseligheden ikke Syndighed, 161 men en uforklaret Gaade, der ængster; derfor er Naiveteten ledsaget af et uforklarligt Intet, som er Angestens« (61).